

Karriärutvecklingen för unga bortom det första jobbet i handeln



Synen på att arbeta i handeln bygger ofta på statistiska perspektiv, till exempel anställningsvillkoren eller löneinkomsterna i en viss given tidpunkt. Studier av karriärutvecklingen i handelsbranscherna tenderar också att vara baserade på attitydundersökningar av icke-representativa urval. Sammanfattningsvis innebär detta att vi har saknat kunskap om hur ett första jobb hos ett handelsföretag är relaterat till individens framtida karriärutveckling.

Det övergripande syftet med detta projekt är att kartlägga vad som på sikt händer med de individer som får sitt första jobb inom detalj- och partihandeln.

Syfte och frågeställningar

Mer specifikt vill vi i rapporten besvara följande frågeställningar:

- Vad kännetecknar de unga som börjar att arbeta inom detalj- och partihandeln?
- Hur ser karriärutvecklingen ut för de unga som får sitt första jobb i en handelsbransch jämfört med unga som börjar att arbeta inom andra branscher?
- Hur ser karriärutvecklingen ut för de unga som jobbar kvar i detalj- och partihandeln jämfört med de som byter bransch?
- Har karriärutvecklingen för de unga som får sitt första jobb inom handeln förändrats över tid?

Tidigare studier av karriärutvecklingen inom detaljhandeln i Sverige har generellt analyserat attityder från icke-representativa urval vid en viss given tidpunkt. Vi bidrar istället med en longitudinell totalundersökning, vilket innebär att vi kan presentera en dynamisk bild av karriärvägarna för unga inom handeln bortom det första jobbet.

Analysen bygger på registerdata från Statistiska Centralbyrån som gör det möjligt för oss att följa alla ungdomar som är 16–24 år och som fick sitt första jobb i ett detalj- eller partihandelsföretag under perioden 1998–2010, upp till 15 år efter att de fick det första jobbet.

Sammanfattning resultat

Rapporten innehåller ett flertal intressanta resultat om vad som händer med de unga som får sitt första jobb i handeln. Fyra betydelsefulla resultat som presenteras i rapporten är att: ▶

- Detaljhandeln är den viktigaste instegsbranschen för unga och branschens betydelse som instegsbransch har ökat över tid. År 2015 var 23 procent av alla anställda i åldern 16–24 år och detaljhandelsföretagen anställde 15 procent av alla unga i näringslivet, vilket var mer än någon av de andra studerade branscherna.
- De unga som fick sitt första jobb inom detaljhandeln har en lägre medianinkomst efter 15 år än de som började arbeta i andra branscher, men en högre andel hade slutfört en eftergymnasial utbildning. De hade också färre arbetslöshetsdagar under den studerade tidsperioden jämfört med unga som började arbeta i andra branscher. De unga som fick sitt första jobb i partihandeln har däremot högre medianinkomster, men fler arbetslöshetsdagar och färre har avklarat en högre utbildning.
- Andelen unga som arbetar kvar i detaljhandeln överstiger andelen som arbetade kvar i övriga branscher upp till sju år efter det första jobbet. Andelen som är kvar i sin ursprungliga bransch efter femton år är däremot låg. Endast 19,6 respektive 17,9 procent av individerna arbetade kvar inom detalj- och partihandeln efter femton år, vilket kan jämföras med 32,4 procent i övriga branscher.
- Karriärutvecklingen bortom första jobbet har förbättrats över tid. Senare kohorter har relativt sett högre inkomster, färre arbetslöshetsdagar och högre utbildning.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att vår rapport frångår det statistiska perspektivet i tidigare studier och istället bidrar med en dynamisk analys av karriärutvecklingen för unga bortom det första jobbet. **Resultaten visar att denna analys ger en mer positiv bild av handelns roll och betydelse som instegsbransch för unga.** ■

Projekt namn: Bortom det första jobbet: En longitudinell analys av karriärutvecklingen för unga i handeln

Projektledare: Sven-Olov Daunfeldt, professor, Handelns Forskningsinstitut (HFI)

Övriga projektdeltagare: Anders Bornhäll, Handelns forskningsinstitut, Daniel Halvarsson, Ratio – Näringslivets forskningsinstitut och Felix Åberg, HUI Research

Beviljat anslag: 2 372 000 kronor

Projektid: 2018–2020



Handelsrådet | 103 29 Stockholm
Besöksadress: Regeringsgatan 60
Telefon växel 010-471 85 80
www.handelsradet.se